

КЗ «Запорізький медичний фаховий коледж» ЗОР

Методична комісія професійно-практичного циклу
дисциплін фармацевтичного профілю

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач

навчально-виробничої
практики

_____ І.Л. Соколовська

« « ----- 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА (ФАРМАКОГНОСТИЧНА) ПРАКТИКА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

226 Фармація,

промислова фармація

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Фармація

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ

Фаховий молодший

РІВЕНЬ

бакалавр

КВАЛІФІКАЦІЯ

Фармацевт

Робоча програма
виробничої фармакогностичної практики

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Спеціалізація	Фармація
Освітньо-кваліфікаційний	Фаховий молодший
Рівень	бакалавр
Кваліфікація	Фармацевт

Укладач Сапа Л.В.- викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто на засіданні методичної комісії професійно-практичного циклу дисциплін фармацевтичного профілю спеціальності 226 Фармація, промислова фармація

Протокол №___ від «___» _____20__року

Головна методичної комісії _____ Л.В. Шапоренко

Схвалено методичною радою

КЗ»Запорізький медичний коледж»

Запорізької обласної ради

Протокол №___ від «___» _____20__року

Голова

В'юшкова

ВСТУП

Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття ними певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

Основна мета практичного навчання: набуття студентами професійних знань, умінь та навичок для вирішення тих чи інших виробничих питань; прийняття самостійних рішень під час виконання будь-якої роботи в умовах сучасного виробництва на базі вже отриманих у навчальному закладі знань, умінь та навичок згідно з кваліфікаційними характеристиками. Виходячи з основної мети практичного навчання, вимоги та підходу до організації практичного навчання повинні бути якісно оновлені та приведені відповідно до сучасних тенденцій роботи підприємств в умовах ринкової економіки.

МЕТА ПРАКТИКИ:

- ознайомлення з базою, метою та завданнями практики;
- вивчення правил роботи та техніки безпеки на різних робочих місцях;
- ознайомлення з флорою та рослинністю України, вивчення краєзнавчих можливостей місцевості та баз практики;
- розширення та поглиблення знань основ систематики рослин визначення лікарської рослинної сировини в природі за морфологічними ознаками;
- визначення ресурсів лікарських рослин;
- гербаризація лікарських рослин;
- заготівля лікарської рослинної сировини різних морфологічних груп та її сушіння згідно з їхніми властивостями.

Розподіл часу на практиці

№ з/п	Найменування розділу практики	Кількість годин		
		Загальний обсяг	Практика	СРС
	<i>Заготівля, сушіння, аналіз лікарської рослинної сировини</i>			
1	Загальне ознайомлення з базою практики. Інструктаж з техніки безпеки та режиму роботи			
2	Визначення ЛРС у природі за морфологічними ознаками			
3	Визначення ресурсів лікарських рослин			
4	Гербаризація лікарських рослин			
5	Заготівля, сушіння ЛРС			
6	Експерсії			
	Усього	26	18	8

Під час проходження практики 1/3 від загального обсягу часу виділяється на самостійну роботу, яка включає удосконалення недостатньо засвоєних практичних навичок, роботу в бібліотеці.

Студенти повинні ознайомитися з:

- характеристикою ботанічних та краєзнавчих можливостей місцевості та баз виробничої практики;
- правилами поведінки в природних умовах та безпекою руху, протипожежною безпекою;
- гербаризацією лікарських рослин;
- правилами заготівлі, сушіння та зберігання лікарської рослинної сировини в умовах аптеки, складу тощо;
- основами агротехніки культивування лікарських рослин;
- правилами визначення запасів лікарської рослинної сировини в природних умовах.

Після завершення практики **студенти повинні знати:**

- нормативно-правові акти України щодо використання і охорони рослинного світу;
- правила техніки безпеки;
- основні правила заготівельного процесу ЛРС з урахуванням методів раціонального природовикористання лікарських рослин;
- основні ознаки лікарських рослин та ЛК, що вивчаються;
- методики визначення запасів ЛРС;
- правила оформлення гербарію;
- основи агротехніки окремих лікарських рослин;
- правила складання інструкції щодо підготовчої роботи та заготівлі ЛРС.

Студенти повинні вміти:

- проводити інформаційно-організаційну роботу з планової заготівлі ЛРС;
- визначати тотожність ЛРС асортименту наукової медицини та відокремлювати їх від можливих домішок;
- визначати тотожність лікарських рослин у природі та в зразках гербарію;
- визначати запаси ЛРС у природних фітоценозах різними методами: пробної ділянки, модельної гілки, дерева, проекційного покриття;
- правильно збирати сировину, висушувати, стандартизувати її;
- оформлювати гербарії.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЦІ

- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- виконувати всі завдання, що передбачаються програмою практики та дотримуватися правил внутрішнього розпорядку установи;
- надати в коледж щоденник практики, характеристику та індивідуально виконані завдання (за наявності);
- відповідати за виконану роботу та її результати;
- брати активну участь у різноманітній роботі (конференціях, конкурсах тощо);
- своєчасно скласти залік з практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

З метою набуття студентами під час практики умінь та навичок самостійно розв'язувати виробничі, наукові і організаційні завдання та активізувати їхню діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативу студентам пропонується виконати такі індивідуальні завдання:

1. Провести морфологічний опис не менше 21-ї лікарської рослини і домішок до них;
2. Провести визначення не менше 7 "невідомих" рослин за допомогою визначника;
3. Провести заготівлю, первинну обробку, сушку не менш 3-х видів ЛРС із загальним об'ємом 1,5 кг;
4. Підготувати товарознавче завдання і протокол аналізу першої аналітичної проби;
5. Змонтувати і оформити не менше 10 гербаріїв.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- виконати програму практики;
- вивчити функціональні обов'язки, які закріплені за студентами на їхніх робочих місцях;
- опрацювати інструкції з техніки безпеки;
- вести щоденники згідно з вимогами;
- виконувати всі обов'язки студента під час практики.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Відповідно до Наказу МОЗ України № 690 від 07.12.2005 р. "Про затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів I—IV рівнів акредитації" після проходження виробничої практики студенти складають залік. Залік з практики приймається у коледжі.

Перелік обов'язкових практичних навичок

1. Проведення інформаційно-організаційної роботи з планової заготівлі ЛРС;
2. Визначення тотожності ЛРС асортименту наукової медицини та відокремлювання їх від можливих домішок; (користуючись визначником)
3. Визначати тотожність лікарських рослин у природі та в зразках гербарію (користуючись визначником);
4. Користування аналітично-нормативною документацією;
5. Визначення запасів ЛРС у природних фітоценозах різними методами: пробної ділянки, модельної гілки, дерева, проекційного покриття;
6. Відрізнити лікарські рослини від можливих домішок (на етапі збору);
7. Провести заготівлю ЛРС;
8. Правильно збирати сировину проводити первинну обробку і сушку ЛРС, стандартизувати її;
9. Доглядати оброблювані рослини на колекційній ділянці;
10. Оформити гербарії.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Визначення фармакогнозії як науки. Роль фармакогнозії у практичній діяльності фармацевта.
2. Основні етапи розвитку лікарського сировинного промислу і фармакогнозії.
3. Вплив праць видатних учених з фармакогнозії на розвиток науки.

4. Науково-дослідна робота в галузі лікарських рослин. Завдання фармакогнозії в пошуку джерел нових лікарських засобів.
5. Основні заготівельні організації.
6. Культивування лікарських рослин та агротехніка культури.
7. Раціональне природокористування, заходи щодо охорони лікарських рослин. Форми адміністративних заходів охорони. Червона книга.
8. Методи визначення запасів сировини у природі.
9. Хімічний склад лікарських рослин.
10. Аналітично-нормативна документація на лікарську рослинну сировину, її значення.
11. Організація заготівлі лікарської рослинної сировини.
12. Заготівля лікарської рослинної сировини, окремих рослинних органів.
13. Сушіння лікарської рослинної сировини. Типи сушарень.
14. Стандартизація лікарської рослинної сировини.
15. Пакування, маркування, транспортування лікарської рослинної сировини.
16. Зберігання лікарської рослинної сировини на складі та в аптеці.
17. Аналіз лікарської рослинної сировини. Завдання, види фармакогностичних аналізів.
18. Макроскопічний аналіз, його значення.
19. Мікроскопічний аналіз, його зміст та значення.
20. Три етапи товарознавчого аналізу.
21. Глікозиди, їх характеристика.
22. Загальна характеристика полісахаридів.
23. Лікарські рослини, що містять полісахариди: алтея лікарська, подорожник великий, підбіл (мати-й-мачуха), ламінарія, льон.
24. Загальна характеристика вітамінів.
25. Лікарські рослини, що містять вітаміни: шипшина, горобина звичайна, нагідки лікарські, кукурудза, обліпіха крушиноподібна, кропива, грицики звичайні, калина.
26. Загальна характеристика ефірних олій (терпеноїдів).
27. Лікарські рослини, що містять терпеноїди: м'ята перцева, материнка звичайна, ромашка аптечна та зелена, шавлія лікарська, оман високий, полин гіркий, деревій звичайний, чебрець плазкий, евкаліпт прутовидний, аїр тростинний, валеріана лікарська, багно звичайне, сосна звичайна, фенхель звичайний, аніс звичайний, береза.
28. Лікарські рослини, що містять монотерпенові глікозиди: кульбаба лікарська, бобівник, золототисячник малий.
29. Характеристика глікозидів кардіотонічної дії.
30. Лікарські рослини, що містять глікозиди кардіотонічної дії: конвалія звичайна, горіцвіт весняний.

Методика проведення диференціального заліку з практики

По закінченні терміну практики студенти звітують про виконання її програми. Вони подають оформлений та підписаний керівниками практики від бази практики щоденник практичної підготовки комісії по прийому заліку.

В щоденнику повинні бути відображені відомості про опанування студентом усіх розділів програми практики. В кінцевому розділі щоденника з практики, міститься підписана керівниками практики характеристика, висновки та пропозиції з практики.

Залік по практиці з виставленням диференційованої оцінки приймається комісією, в яку входить керівник навчально-виробничої практики від коледжу.

Комісія приймає залік у студентів у коледжі безпосередньо після її завершення.

При прийомі заліку члени комісії проглядають щоденник практичної підготовки студента, знайомляться з об'ємом виконаної студентом роботи. Особлива увага звертається на засвоєння студентом практичних навичок. Студент відповідає по білету.

При виставленні загальної оцінки з практики, враховується дисципліна студентів, їх активність у роботі базової установи, та громадському житті базового закладу.

Критерії оцінки по результатам практики

Оцінку **"ВІДМІННО"** заслуговує студент, який досконало оволодів всіма практичними навичками, які передбачені програмою, і виконував їх самостійно, показав глибокі знання теоретичного матеріалу стосовно винесених на залік питань, відзначався зразковою виробничою дисципліною та старанністю, відзначався зразковим веденням документації по практиці, приймав активну участь у громадському житті колективу, отримав відмінну характеристику керівників базових закладів.

Оцінку **"ДОБРЕ"** отримує студент, який оволодів практичними навичками згідно програми і переважну кількість їх виконував самостійно, показав добрі знання теоретичного матеріалу по винесених на залік питаннях, відзначався доброю виробничою дисципліною, наполегливістю при засвоєнні практичних навичок, відзначався добрим веденням документації по практиці, приймав участь у громадському житті колективу, отримав позитивну характеристику керівників базових закладів.

Оцінку **"ЗАДОВІЛЬНО"** отримує студент, який оволодів більшістю практичних навичок по програмі практики, але самостійно їх виконував частково, показав задовільні знання теоретичного матеріалу по винесених на залік питаннях, порушував виробничу дисципліну, не проявляв ініціативи та старання при виконанні практичних навичок, встановлену документацію по практиці заповнював нерегулярно, не приймав участі у громадському житті колективу, отримав задовільну характеристику керівників базових закладів.

Оцінку **"НЕЗАДОВІЛЬНО"** виставляється студенту, якщо він не оволодів більшою частиною передбачених програмою практичних навичок і не може їх виконати самостійно, показав незадовільні знання теоретичного матеріалу з питань, що винесені на залік, проявляв пасивність при виконанні практичних навичок. Відзначався недбайливістю при заповненні свідоцтва, або зовсім не вів відповідних записів, не приймав участі у громадському житті колективу, отримав негативну оцінку базових керівників базових закладів.

Щоденник практики

Особистою документацією студента є щоденник практики, до якого в хронологічній послідовності заносяться всі дані про проведену роботу виконану студентом особисто, або за його участю.

Зразок щоденника з практики розробляється цикловою комісією за погодженням завідувача навчально-виробничої практики.